

Brochure

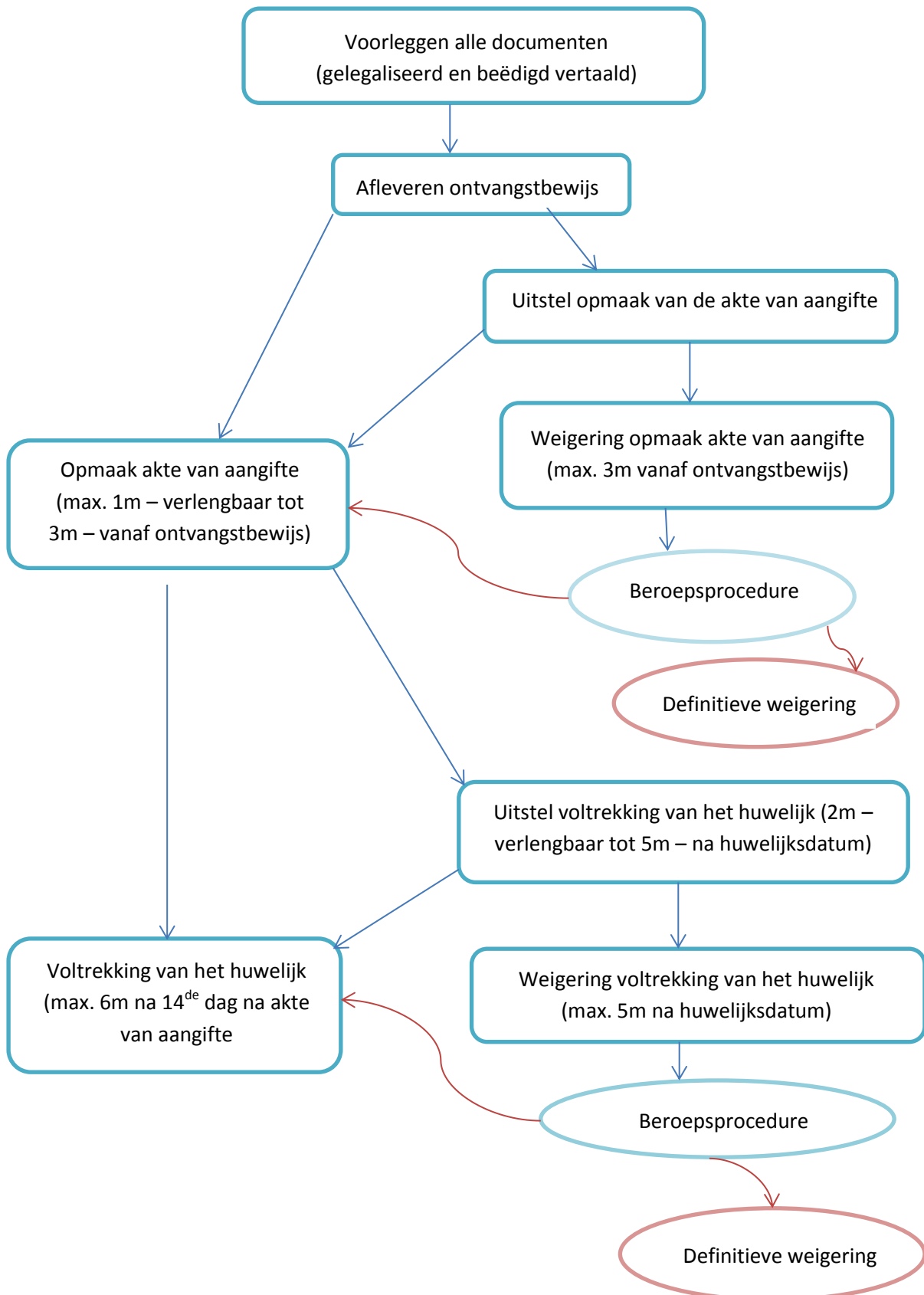
Huwelijk en wettelijke
samenwoning in België

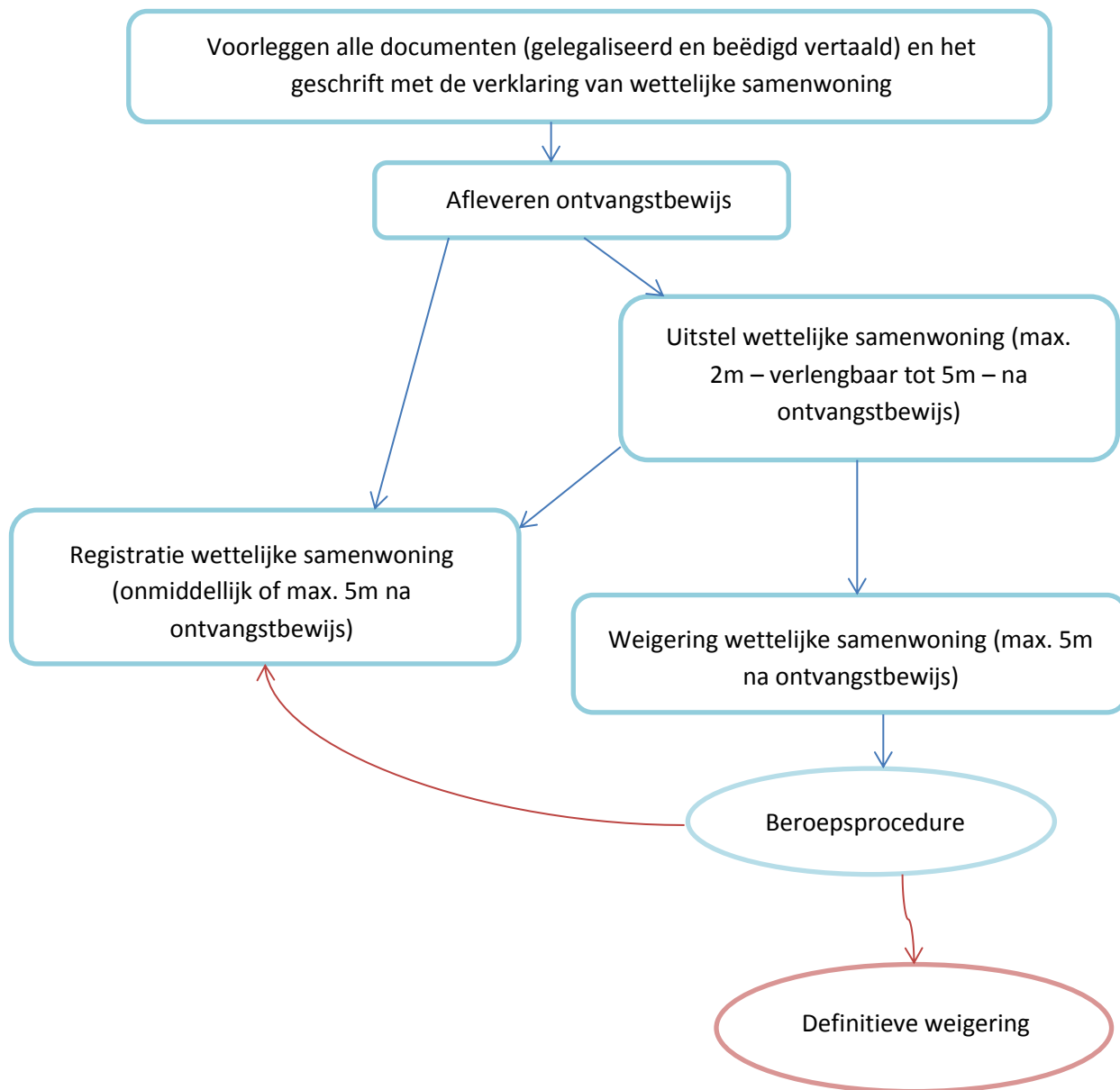
SCHEMATISCH OVERZICHT	2
EEN HUWELIJK AANGAAN	2
EEN WETTELIJKE SAMENWONING AFSLUITEN	3
INLEIDING	4
1. WELKE WETTELIJKE PARTNERSCHAPPEN ZIJN ER?	4
1.1. HUWELIJK	5
1.2. WETTELIJKE SAMENWONING	5
2. VERBOD OP SCHIJNHUWELIJKEN EN SCHIJNWETTELIJKE SAMENWONING	5
2.1. WAT IS EEN SCHIJNHUWELIJK OF EEN SCHIJNWETTELIJKE SAMENWONING?	5
2.1.1. DEFINITIE	5
2.1.2. GEVOLGEN	6
SAMENVATTEND - SCHIJNPARTNERSCHAPPEN	7
2.2. WAT IS EEN GEDWONGEN HUWELIJK OF EEN GEDWONGEN WETTELIJKE SAMENWONING?	7
2.2.1. DEFINITIE	7
2.2.2. GEVOLGEN	7
3. HOE KUNT U TROUWEN OF WETTELIJK SAMENWONEN IN BELGIË?	8
3.1. TROUWEN IN BELGIË	8
3.1.1. WAAR KUNT U TROUWEN?	8
3.1.2. DE AANGIFTE VAN HET HUWELIJK	9
3.1.3. AKTE VAN AANGIFTE	11
SAMENVATTEND - (AKTE VAN) AANGIFTE VAN HET HUWELIJK	12
3.1.4. VOLTREKKING VAN HET HUWELIJK	13
3.1.5. UITSTEL VOLTREKKING VAN HET HUWELIJK	13
SAMENVATTEND – VOLTREKKING VAN HET HUWELIJK	16
3.2. WAT INDIEN U IN HET BUITENLAND GETROUWD BENT?	16
3.3. WETTELIJK SAMENWONEN IN BELGIË	17
3.3.1. WAAR KUNT U EEN WETTELIJKE SAMENWONING AFSLUITEN?	17
3.3.2. AFLEGGEN VAN DE VERKLARING	18
3.3.3. REGISTRATIE VAN DE VERKLARING	19
3.3.4. UITSTEL VAN DE REGISTRATIE	19
3.3.5. BESLISSING	20
SAMENVATTEND – REGISTRATIE VAN WETTELIJKE SAMENWONING	21
4. GEVOLGEN VAN HET VERBOD OP SCHIJN- EN GEDWONGEN PARTNERSCHAPPEN	22
4.1. STRAFBAARHEID VAN (HET AFSLUITEN VAN) SCHIJN- EN GEDWONGEN PARTNERSCHAPPEN	22
4.2. DE NIETIGVERKLARING VAN HET HUWELIJK OF DE WETTELIJKE SAMENWONING	23
4.2.1. WIE KAN DE NIETIGVERKLARING AANVRAGEN?	23
4.2.2. HOE VERLOOPT DE PROCEDURE TOT NIETIGVERKLARING?	23

Schematisch overzicht

Een huwelijk aangaan

Een wettelijke samenwoning afsluiten

Inleiding

Het Federaal Migratiecentrum is een onafhankelijke federale openbare instelling die gespecialiseerd is in de analyse van migratiestromen, de bescherming van de grondrechten van vreemdelingen en de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel. Het heeft in het bijzonder als opdracht bij te dragen tot een beter begrip van die materies bij de overheid en de burger, alsook tot een benadering ervan gebaseerd op het respect voor de mensenrechten en op kennis. Deze brochure is opgevat als een eenvoudig en volledig hulpmiddel voor enerzijds de betrokken koppels en anderzijds iedereen die hen bijstaat met advies.

De brochure bestaat uit vier delen.

Deel 1 gaat in op het huwelijk en de wettelijke samenwoning en de verschillen tussen die twee procedures om een wettelijk verbond als koppel aan te gaan.

Deel 2 licht het verbod op schijnpartnerschappen toe. Zowel de definitie als het onderzoek naar een mogelijke schijnsituatie komt aan bod.

Deel 3 zet de verschillende procedures om te trouwen of wettelijk samen te wonen uiteen, en legt de rechten en plichten uit van de kandidaat-partners en de betrokken overheidsdiensten.

Deel 4, tot slot, neemt de gevolgen onder de loep van een schijnpartnerschap op strafrechtelijk, burgerrechtelijk en verblijfsrechtelijk niveau.

De brochure gaat niet specifiek in op internationale familierelaties en de vragen die daarmee gepaard gaan; daarvoor verwijzen we naar de brochure *Familie zonder grenzen. 50 vragen over het internationaal familiaal recht* van het Centrum.¹ Hij gaat evenmin in op vragen die kunnen voortvloeien uit een wettelijke samenwoning, een huwelijk of een feitelijke samenwoning. Wilt u meer informatie over bijvoorbeeld de praktische en juridische gevolgen (zoals over het erfrecht) of over het aanvragen van een gezinshereniging op basis van de nieuw ontstane familieband, dan gaat u best te rade bij een specialist in vreemdelingen- en/of familierecht.

1. Welke wettelijke partnerschappen zijn er?

Er bestaan twee mogelijkheden om een wettelijk verbond als koppel aan te gaan. Afhankelijk van uw voorkeur en de wettelijke en praktische mogelijkheden, kunt u trouwen of een wettelijke samenwoning afsluiten.

Door te trouwen geeft u als koppel aan een duurzame levensgemeenschap te willen starten. Een wettelijke samenwoning kunt u al dan niet op basis van het hebben van een duurzame relatie als koppel afsluiten. Een affectieve of seksuele band is dus niet noodzakelijk aanwezig in dit type van partnerschap. En een koppel met een duurzame relatie kan aldus tussen een huwelijk of wettelijke samenwoning kiezen.

---

¹ U kunt die brochure raadplegen op www.diversiteit.be, rubriek 'Publicaties'.

Bij een wettelijke samenwoning sluit u een contract af met elkaar waarin u de bepalingen vastlegt die de basis voor het samenleven vormen. Die bepalingen kunnen verschillende vormen aannemen: of u al dan niet gezamenlijk een huis aankoopt, hoe dat verloopt, welke erfenisrechten vastgelegd worden enzovoort.

Een van de grote verschillen tussen het huwelijk en de wettelijke samenwoning is hun impact op uw burgerlijke staat. Trouwt u, dan krijgt u de burgerlijke staat van gehuwde. Legt u een verklaring van wettelijke samenwoning af, dan verandert uw burgerlijke staat niet.

Naargelang u getrouwd of wettelijk samenwonend bent, verschillen de verplichtingen tussen de partners sterk, net zoals de manieren waarop het huwelijk of de wettelijke samenwoning kan beëindigd worden.

Opgelet! Als één van de partners geen verblijfsrecht heeft in België, kan een (erkend) huwelijk de basis vormen voor een aanvraag tot gezinshereniging. Dat is niet altijd het geval voor de personen die een wettelijke samenwoning hebben afgesloten: die kan alleen de basis voor een aanvraag tot gezinshereniging zijn als het koppel een stabiele en duurzame relatie heeft zoals dit bepaald is door de wet van 15 december 1980 (de verblijfswet).

1.1. Huwelijk

De basis voorwaarden om te mogen trouwen zijn vastgelegd in het Burgerlijk Wetboek. Zo moeten beide kandidaat-partners minstens ouder zijn dan 18 jaar, en moeten ze beiden vrijwillig hun toestemming voor het huwelijk geven.

Kandidaat-partners mogen niet getrouwd zijn met iemand anders. Trouwen met familieleden tot in de derde graad (ouders, broers, zussen, neven, nichten, ooms, tantes) is uitgesloten.

Tot slot kunnen zowel kandidaat-partners van verschillend als van hetzelfde geslacht trouwen.

1.2. Wettelijke samenwoning

Het Burgerlijk Wetboek voorziet ook bepaalde basisvoorwaarden om een wettelijke samenwoning af te sluiten. U mag bijvoorbeeld niet al getrouwd zijn of wettelijk samenwonen met iemand anders, en u moet beiden ouder dan 18 jaar zijn.

Vervolgens moet u beiden vrijwillig uw toestemming geven om de wettelijke samenwoning af te sluiten. Tot slot kunnen zowel kandidaat-partners van verschillend als van hetzelfde geslacht een wettelijke samenwoning afsluiten.

2. *Verbod op schijnhuwelijken en schijnwettelijke samenwoning*

2.1. **Wat is een schijnhuwelijk of een schijnwettelijke samenwoning?**

2.1.1. **Definitie**

De wet zegt dat er geen huwelijk is als minstens één van de kandidaat-partners geen duurzame levensgemeenschap wil aangaan, ondanks zijn of haar toestemming daartoe. Die partner heeft

maar één doel: op basis van het huwelijk een verblijfsvoordeel krijgen. Aangezien een van de essentiële elementen van het huwelijk ontbreekt - de intentie om een duurzame levensgemeenschap aan te gaan – is het partnerschap niet rechtsgeldig en spreekt men van een schijnhuwelijk.

De wet zegt dat er geen wettelijke samenwoning is als minstens één van de kandidaat-partners er alleen naar streeft een verblijfsvoordeel te krijgen op basis van de wettelijke samenwoning. En dat ondanks de toestemming en de wil om wettelijk samen te wonen. Daarom is het partnerschap niet rechtsgeldig en spreekt men van een schijnwettelijke samenwoning.

Om de intenties van de partners na te gaan kan de ambtenaar van de burgerlijke stand zich beroepen op een combinatie van factoren, die telkens een ernstige aanduiding zijn, zoals:

- De kandidaat-partners verstaan elkaar niet, kunnen alleen gebrekkig met elkaar praten of doen een beroep op een tolk.
- Ze hebben elkaar nooit eerder ontmoet voor de akte van aangifte van het huwelijk of voor de verklaring van wettelijke samenwoning.
- Eén van hen woont duurzaam samen met iemand anders.
- Ze kennen elkaars naam of nationaliteit niet.
- Eén van hen weet niet waar de andere werkt.
- De verklaringen over hoe ze elkaar hebben ontmoet lopen manifest uiteen.
- Een som geld is beloofd bij het aangaan van het huwelijk of de wettelijke samenwoning.
- Eén van beide kandidaat-partners werkt in de prostitutie.
- Eén van hen heeft het recht op gezinshereniging via huwelijk of wettelijke samenwoning al geopend voor één of meerdere andere personen.
- Eén van hen heeft al één of meerdere pogingen gedaan om een schijnhuwelijk of schijnwettelijke samenwoning in België af te sluiten.
- Eén van hen heeft al – zonder succes – alle wettelijke mogelijkheden uitgeprobeerd om zich in België te vestigen.
- Er is sprake van een *tussenpersoon* in brede zin (bij de ontmoeting van de partners, het voorstel om te huwen of wettelijk samen te wonen enzovoort).
- Er is een groot leeftijdsverschil tussen de kandidaat-partners.

2.1.2. Gevolgen

De (kandidaat-)partners kunnen strafrechtelijk vervolgd worden (zie punt 4.1.); het huwelijk of de wettelijke samenwoning kan door de rechter nietig verklaard worden (zie punt 4.2.)

De wet zegt dat een schijnpartnerschap geen gevolgen mag hebben. Alle voordelen die uit zo'n partnerschap voortkomen houden op te bestaan: het kan onder meer gaan om de erfenisregels tussen de echtgenoten of partners of het recht op een pensioen. De partner die een verblijfsrecht kreeg, zal dat in principe verliezen.

Opgelet! De (kandidaat-)partner die te goeder trouw was, wordt beschouwd als slachtoffer van het schijnpartnerschap en is niet strafrechtelijk vervolgbaar.

Samenvattend - Schijnpartnerschappen

2.2. Wat is een gedwongen huwelijk of een gedwongen wettelijke samenwoning?

2.2.1. Definitie

De wet zegt dat er geen huwelijk is als minstens één van de kandidaat-partners zijn/haar toestemming heeft gegeven onder geweld of bedreiging. Één van de essentiële elementen van het huwelijk met name het geven van de vrije toestemming zonder enige vorm van dwang of geweld ontbreekt, waardoor het partnerschap niet rechtsgeldig is: men spreekt van een gedwongen huwelijk.

De wet zegt dat er geen wettelijke samenwoning is als minstens één van de kandidaat-partners zijn/haar toestemming heeft gegeven onder geweld of bedreiging. Één van de essentiële elementen van de wettelijke samenwoning met name het geven van de vrije toestemming zonder enige vorm van dwang of geweld ontbreekt, waardoor het partnerschap niet rechtsgeldig is: men spreekt van een gedwongen wettelijke samenwoning.

2.2.2. Gevolgen

De (kandidaat-)partners kunnen strafrechtelijk vervolgd worden (zie punt 4.1.); het huwelijk of de wettelijke samenwoning kan door de rechter nietig verklaard worden (zie punt 4.2.).

De wet zegt dat een gedwongen partnerschap geen gevolgen mag hebben. Alle voordelen die eruit voortvloeien houden op te bestaan: het kan onder meer gaan om de erfenisregels tussen de echtgenoten of partners of het recht op een pensioen. De partner die een verblijfsrecht kreeg zal dat in principe verliezen.

Opgelet! De (kandidaat-)partner die te goeder trouw was, wordt beschouwd als slachtoffer van het gedwongen partnerschap en is bijgevolg niet strafrechtelijk vervolgbaar.

3. Hoe kunt u trouwen of wettelijk samenwonen in België?

3.1. Trouwen in België

Om te kunnen trouwen in België moet minstens één van beide (kandidaat-)partners in België wonen of de Belgische nationaliteit hebben.

De koppels die, met andere woorden, kunnen trouwen in België zijn zij: (1) waarvan beide partners Belg zijn, (2) die geen Belg zijn, (3) waarvan één van beide partners Belg is. In geval (1) en (3) kunt u trouwen in België als u in België woont (een wettelijk verblijf is niet noodzakelijk) en ook als u in het buitenland verblijft en dit zelfs u niet bent ingeschreven in het nationaal register (het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister). Opgelet: koppels die geen van beide Belg zijn, kunnen alleen trouwen in België als minstens één van hen hier woont (een wettelijk verblijf is niet noodzakelijk).

Om te trouwen in België moet u twee etappes doorlopen: eerst de aangifte van het huwelijk, daarna de voltrekking van het huwelijk. Beide procedures worden aangevraagd bij en voltrokken door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar één van beide (kandidaat-)partners woont.

De aangifte van huwelijk bestaat er voornamelijk in dat verschillende documenten worden voorgelegd aan de ambtenaar. Op basis daarvan gaat hij na of aan de voorwaarden om te trouwen is voldaan, waarna hij de akte van aangifte opmaakt. De voltrekking van het huwelijk gebeurt via de ceremonie waarin u effectief in het huwelijk treedt.

Tijdens de eerste etappe, op het ogenblik van de aangifte van het huwelijk, moet minstens één van de partners aanwezig zijn. De persoon die niet aanwezig kan zijn, moet zijn schriftelijke toestemming voor de huwelijksaangifte geven. Deze afwijking is toegelaten in twee gevallen: als één van de partners op het ogenblik van de aangifte in het ziekenhuis verblijft, of als één van de partners in het buitenland verblijft.

3.1.1. Waar kunt u trouwen?

U kunt trouwen in de gemeente waar minstens één van u officieel is ingeschreven in België.

Als u in België woont zonder officieel te zijn ingeschreven, kunt u trouwen in de gemeente van uw huidige verblijfplaats.

Als u als Belg in het buitenland woont en in België wilt trouwen, kan dat in uw geboorteplaats indien u geboren bent in België, of in de gemeente waar uw (groot)ouders, kinderen, broers of zussen wonen op het ogenblik van de opmaak van de akte van aangifte van het huwelijk. Als u voor uw vertrek naar het buitenland de Belgische nationaliteit nog niet bezat, kunt u trouwen in de laatste gemeente waar u voor uw vertrek ingeschreven was. Als u aan geen enkel van deze voorwaarden voldoet, kunt u trouwen bij de burgerlijke stand van de stad Brussel.

3.1.2. De aangifte van het huwelijk

Om geldig een huwelijksaangifte in te dienen, vereist de wet dat verschillende documenten worden neergelegd.

Opgelet! Documenten uit het buitenland moeten gelegaliseerd en beëdigd vertaald zijn alvorens u deze documenten afgeeft aan de ambtenaar van de burgerlijke stand. Meer informatie over de legalisatieprocedure vindt u in de brochure *Familie zonder grenzen* van het Centrum.

3.1.2.1. De verplicht voor te leggen documenten

De geboorteakte of een document ter vervanging

U moet elk een voor eensluidend verklaard afschrift van uw geboorteakte voorleggen.

Als u in België geboren bent of u als Belg uw buitenlandse geboorteakte in de registers hebt laten overschrijven, kan het voor eensluidend verklaard afschrift van de geboorteakte door de ambtenaar van burgerlijke stand worden verzameld.

Wat kunnen u en uw partner doen als u in de onmogelijkheid bent of zware moeilijkheden hebt om die akte van geboorte te verkrijgen?

- Bent u in België geboren, dan kunt u die akte laten vervangen door een akte van bekendheid afgegeven door de Belgische rechtbanken.
- Bent u niet in België geboren, dan moet u een gelijkwaardig document afgegeven door uw ambassade of consulaat voorleggen. Is dat onmogelijk of geeft het zware moeilijkheden, dan kunt u dat document laten vervangen door een akte van bekendheid afgegeven door de Belgische rechtbanken.
- Is het echt onmogelijk voor u om een akte van bekendheid te verkrijgen, dan kunt u hem – met toestemming van de rechtbank – vervangen door een beëdigde verklaring van uzelf.

Een bewijs van identiteit

... is een document waaruit uw identiteit blijkt (een identiteitskaart of een paspoort).

Een bewijs van nationaliteit

... is een document waaruit uw nationaliteit blijkt.

Bent u Belg, dan toont u uw identiteitskaart of paspoort.

Als vreemdeling toont u een attest van de nationale overheid in uw herkomstland of van uw ambassade in België.

Een bewijs van ongehuwde staat of van echtscheiding of van nietigverklaring

... is een document waaruit de ongehuwde staat blijkt (bijvoorbeeld een celibaatsakte), een echtscheidingsakte of een akte van nietigverklaring.

Een bewijs van officiële inschrijving in België en/of een bewijs van de huidige verblijfplaats

... is een bewijs op basis waarvan de ambtenaar kan nagaan of hij bevoegd is om het huwelijk te voltrekken (zie ook punt 3.1.1.).

Dat bewijs is een afschrift van uw inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen-, of wachtregister.

Woont u of uw partner in België zonder officiële inschrijving, dan moet u het bewijs leveren van uw huidige verblijfplaats. Dat betekent in de praktijk dat de ambtenaar van burgerlijke stand opdracht geeft aan de wijkagent om verschillende onaangekondigde wooncontroles uit te voeren. Samen vormen die elementen het bewijs van uw huidige verblijfplaats.

Verblijft één van u in het buitenland, dan zal een bewijs van huidige verblijfplaats voorgelegd worden, afgeleverd door de lokale autoriteiten in het buitenland.

Ieder ander authentiek stuk waaruit blijkt dat in hoofde van beiden is voldaan aan de door de wet gestelde voorwaarden om een huwelijk te mogen aangaan

Het kan bijvoorbeeld gaan over de *akte van gewoonterecht*: die geeft de ambtenaar de mogelijkheid om na te gaan of u voldoet aan alle wettelijke voorwaarden om te trouwen volgens het recht van uw nationaliteit. Bent u Belg, dan vindt de ambtenaar die informatie in de Belgische wetgeving. Is (één van) u geen Belg, dan zal hij een kopie van uw huwelijkswetgeving vragen. Die krijgt u van de nationale autoriteiten in uw herkomstland, of van uw ambassade in België.

Het authentieke stuk kan ook *ieder ander document* zijn dat de ambtenaar noodzakelijk vindt. Bijvoorbeeld als u jonger dan 18 jaar bent en een toelating van de jeugdrechtbank heeft gekregen om te trouwen.

Opgelet! Bent u *op het ogenblik van de opmaak van de akte van aangifte* ingeschreven in het Belgisch bevolkings- of vreemdelingenregister, dan vindt de ambtenaar de gegevens over uw nationaliteit, ongehuwde staat en inschrijving in de registers in uw uittreksel van het register en voegt hij dat bij de aanvraag. Kan hij de nodige informatie niet uit de registers halen, dan kan de ambtenaar altijd extra documenten opvragen.

Bent u niet officieel ingeschreven in België, dan moet u al deze documenten zelf opvragen bij uw nationale overheid.

Een schriftelijk bewijs van de afwezige kandidaat-partner

... moet alleen voorgelegd worden als één van u afwezig is bij de aangifte van het huwelijk.

De afwezige partner toont de instemming met de aangifte van het huwelijk aan met een eigenhandig geschreven document. Is dat in het buitenland opgesteld, dan wordt het gelegaliseerd en beëdigd vertaald.

3.1.2.2. Het ontvangsbewijs

Indien u en uw partner **alle** door de ambtenaar gevraagde documenten afgeven aan de ambtenaar, krijgt u een bericht van ontvangst. Dat is het *ontvangsbewijs*.

Opgelet! Zijn uw documenten noch gelegaliseerd noch beëdigd vertaald, dan krijgt u géén ontvangstbewijs.

3.1.3. Akte van aangifte

De ambtenaar maakt de akte van aangifte op binnen de maand nadat het ontvangstbewijs voor de afgifte van de documenten is afgeleverd.

Opgelet! De ambtenaar mag de opmaak van de akte van aangifte uitstellen (zie punt 3.1.3.1.).

3.1.3.1. Uitstel opmaak akte van aangifte

Heeft de ambtenaar van burgerlijke stand twijfels over de geldigheid of de echtheid van de documenten die bij de aangifte van het huwelijk werden voorgelegd, dan stelt hij het opstellen van de akte van aangifte uit met twee maanden.

De ambtenaar is verplicht beide kandidaat-partners over dat uitstel in te lichten. Hij moet zijn beslissing schriftelijk motiveren en aan hen overmaken.

3.1.3.2. Beslissing akte van aangifte

De ambtenaar is verplicht de akte van aangifte op te stellen binnen één maand nadat hij het ontvangstbewijs voor de afgifte van de documenten aan de kandidaat-partners heeft afgeleverd. Deze termijn wordt verlengd tot drie maand indien de ambtenaar heeft beslist de akte van aangifte uit te stellen.

Beslissing tot opstellen van de akte van aangifte

Stelt de ambtenaar binnen die termijn van één (of drie) maand(en) vast dat alle nodige documenten zijn voorgelegd en heeft hij geen twijfels bij die documenten, dan maakt hij de akte van aangifte op.

Geen antwoord binnen de termijn

Heeft de ambtenaar de akte van aangifte niet opgesteld binnen de termijn van één (of drie) maanden en heeft hij niet te kennen gegeven dat hij die akte weigert op te stellen, dan is hij verplicht om ze onverwijld op te maken.

Weigering tot opstellen van de akte van aangifte

Binnen de termijn van één (of drie) maand(en) kan de ambtenaar de beslissing nemen om de akte van aangifte niet op te stellen.

Hij kan dit doen om verschillende redenen: (1) omdat hij geen geloof hecht aan de echtheid of geldigheid van de neergelegde documenten, en/of (2) omdat de kandidaat-partners niet alle gevraagde documenten konden voorleggen of ze documenten onvoldoende hebben laten legaliseren of vertalen.

De ambtenaar moet die weigering schriftelijk motiveren en aan de kandidaat-partners overmaken. Ook de procureur des Konings krijgt een kopie van die beslissing.

Weigert de ambtenaar de akte van aangifte op te stellen, dan kunt u binnen de maand na de ontvangst van die beslissing een beroep indienen bij de rechtbank van eerste aanleg. Voor die procedure kunt u het advies inwinnen van een specialist in familierecht en moet u begeleid worden door een advocaat. Alvorens u ze opstart, kunt u nagaan of u de problemen met de documenten niet kunt oplossen door ze bijvoorbeeld op de juiste wijze te laten legaliseren, waarna u een nieuwe aanvraag kunt indienen. Bent u het niet eens met de uitspraak in beroep van de rechtbank van eerste aanleg, dan kunt u een beroep indienen bij het hof van beroep. Ook de andere betrokken partijen (de procureur of de ambtenaar van burgerlijke stand) kunnen dat beroep indienen.

3.1.3.3. Datum van het huwelijk

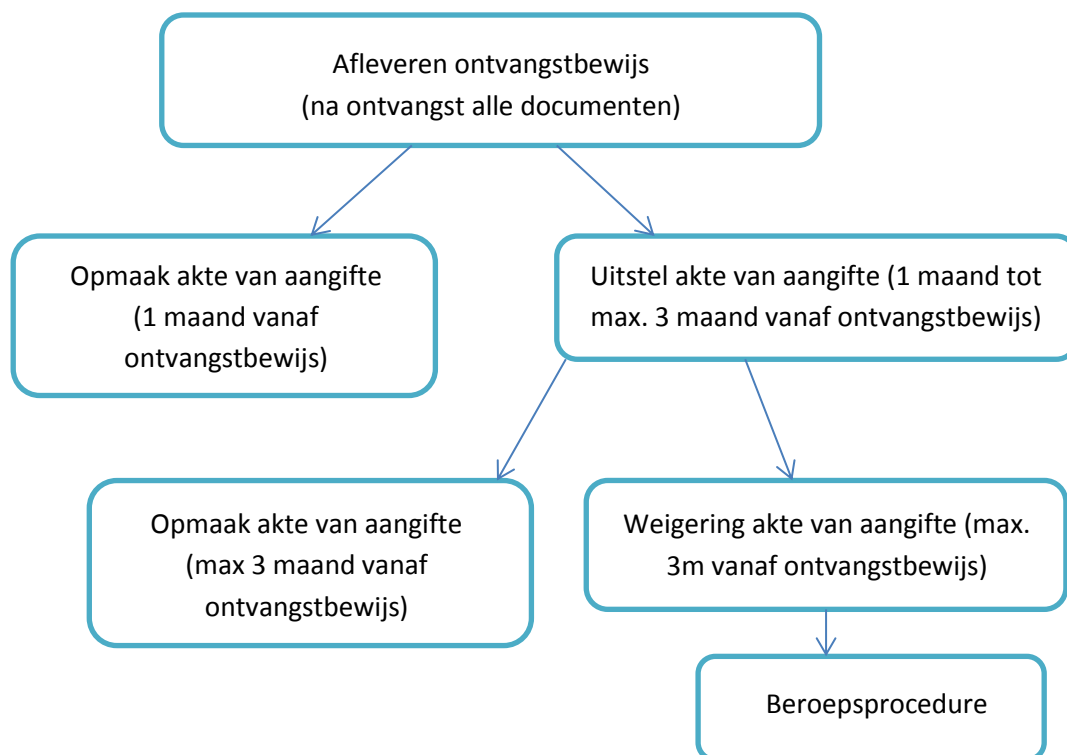
De huwelijksdatum kan vastgelegd worden tijdens de eerste zes maanden vanaf de veertiende dag **na** de opmaak van de akte van aangifte. U en uw partner mogen die huwelijksdatum zelf bepalen.

U mag zelfs de huwelijksdatum laten noteren in de akte van aangifte van het huwelijk.

Opgelet! U en uw partner mogen zelf de huwelijksdatum bepalen, maar u moet wel rekening houden met de praktische mogelijkheden van de gemeente of stad waar u huwt.

Opgelet! U bent niet verplicht een huwelijksdatum te kiezen. Het is wel aan te raden zo snel mogelijk over die datum te beslissen en hem door de gemeente te laten vastleggen.

Samenvattend - (Akte van) Aangifte van het huwelijk

3.1.4. Voltrekking van het huwelijk

Uw huwelijk moet in het openbaar door de ambtenaar van burgerlijke stand voltrokken worden in de zes maanden vanaf de veertiende dag die **volgt na** de opmaak van de akte van aangifte van het huwelijk.

De veertien dagen na de opmaak van de akte van aangifte wordt beschouwd als de minimale wachttijd voor u mag trouwen. De zes maanden volgend op die veertien dagen gelden als de maximumtermijn.

Is uw huwelijk na die maximumtermijn niet voltrokken, dan moet u bij de gemeente een nieuwe aanvraag indienen om de akte van aangifte van uw huwelijk op te maken. Dat wil ook zeggen dat u de voor te leggen documenten met een beperkte geldigheidsduur opnieuw moet aanvragen en voorleggen.

Er zijn enkele uitzonderingen op die maximumtermijn:

- Als de ambtenaar de voltrekking van uw huwelijk uitstelt (zie punt 3.1.5.) zijn er twee mogelijkheden waarbij uw huwelijk toch voltrokken mag worden na die maximumtermijn:
  - o als de ambtenaar u de toelating geeft te trouwen binnen de periode van het uitstel,
  - o als de ambtenaar geen beslissing heeft genomen binnen de periode van het uitstel.
- Als u beslist in beroep te gaan tegen de weigering van de ambtenaar om het huwelijk te voltrekken (zie punt 3.1.5.3.) kunt u in uw beroep aan de rechter vragen om de maximumtermijn te verlengen. Zo kunt u toch trouwen zonder een nieuwe akte van aangifte te moeten aanvragen, als de rechter beslist dat uw huwelijk moet worden voltrokken.

3.1.5. Uitstel voltrekking van het huwelijk

Heeft de ambtenaar ernstige vermoedens dat u niet voldoet aan de vorm- en grondvoorwaarden om te mogen trouwen, dan zal hij de voltrekking van uw huwelijk uitstellen. Die ernstige vermoedens kunnen onder andere slaan op de intenties van minstens één van de kandidaat-partners.

De ambtenaar zal een onderzoek (laten) uitvoeren om na te gaan of het om een schijnhuwelijk of gedwongen huwelijk gaat (voor meer informatie, zie punt 2.).

3.1.5.1. Onderzoek

De ambtenaar zal nagaan of aan alle voorwaarden om te trouwen voldaan is en zal de intenties van u en uw partner (laten) onderzoeken. Hij kan daarvoor een advies vragen aan de procureur des Konings.

Tijdens dat onderzoek worden beide kandidaat-partners geïnterviewd door de ambtenaar en/of door de politie. Ze worden meestal niet samen geïnterviewd. Als ze dat willen, kan een tolk hen tijdens dat interview bijgestaan. Bijstand van een advocaat tijdens het interview is niet mogelijk.

Het onderzoek zelf heeft geen verdere gevolgen voor de kandidaat-partners.

Opgelet! Als één van beide kandidaat-partners geen wettig verblijf heeft in België en een bevel om het grondgebied te verlaten heeft ontvangen, voorziet de omzendbrief van 17 september 2013 dat u in kader van uw huwelijksaanvraag beschermd bent tegen gedwongen verwijdering vanaf het ogenblik dat u het ontvangstbewijs hebt gekregen van de ambtenaar van burgerlijke stand. En dat tot:

- de dag van de beslissing tot weigering van de ambtenaar om uw huwelijk te voltrekken;
- het einde van de termijn van zes maanden waarbinnen uw huwelijksdatum wordt vastgelegd en uw huwelijk voltrokken moet zijn (zie punt 3.1.3.3.);
- de dag na de voltrekking van uw huwelijk.

De bescherming geldt niet voor de vreemdeling die:

- geacht wordt de openbare orde of nationale veiligheid te schaden;
- door de bevoegde minister, en na advies van de Commissie van Advies voor Vreemdelingen, geacht wordt de internationale betrekkingen van België of een lidstaat van het Schengenverdrag te kunnen schaden;
- gesignaleerd staat in het Schengen Informatie systeem vanwege feiten van openbare orde of nationale veiligheid, of omdat hij een verwijderingsmaatregel met inreisverbod opgelegd heeft gekregen die noch opgeschorst noch ingetrokken is;
- werkt in het zwarte arbeidscircuit als werknemer of als zelfstandige;
- door andere lidstaten aan België is overgedragen om van het grondgebied van de Europese Unie te worden verwijderd;
- door België aan andere lidstaten is overgedragen in toepassing van internationale overeenkomsten of akkoorden;
- minder dan 10 jaar geleden op basis van een beslissing genomen door een Koninklijk of Ministerieel Besluit tot terugwijzing of uitzetting België heeft moeten verlaten, waarbij dat KB of MB niet is opgeschorst of ingetrokken;
- een inreisverbod heeft dat niet opgeschort of opgeheven is;
- in het verleden al een weigeringsbeslissing tot voltrekking van een huwelijk of tot melding van een wettelijke samenwoning heeft ontvangen.

3.1.5.2. Termijn

De ambtenaar kan de voltrekking van uw huwelijk uitstellen tot maximaal twee maanden na de huwelijksdatum die u hebt vastgelegd. De ambtenaar moet u zonder verwijl van dat uitstel op de hoogte brengen.

Indien hij om advies werd gevraagd, kan de procureur die termijn verlengen met maximaal drie maanden. In dit geval zal hij de ambtenaar van burgerlijke stand inlichten, die op zijn beurt beide kandidaat-partners op de hoogte brengt.

Kortom, de voltrekking van uw huwelijk kan met maximaal vijf maanden worden uitgesteld, te rekenen vanaf de huwelijksdatum die u hebt vastgelegd.

Wat gebeurt er als u en uw partner geen huwelijksdatum vastgelegd hebben?

Het is belangrijk een huwelijksdatum vast te leggen bij de gemeente. Die datum zal immers het beginpunt zijn om de maximumtermijn van uitstel van de voltrekking van het huwelijk te berekenen.

Hebt u nog geen huwelijksdatum laten vastleggen op de gemeente, dan kunnen u en uw partner dat alsnog laten doen bij de ambtenaar. Hij is dan verplicht een behandelingstermijn voor het uitstel van de voltrekking van uw huwelijk vanaf die huwelijksdatum in te stellen. Bij het vastleggen van de huwelijksdatum moet u opletten te trouwen binnen de wettelijke periode (zes maanden vanaf de veertiende dag na de akte van aangifte).

3.1.5.3. Beslissing

De ambtenaar is verplicht binnen twee (of vijf) maanden een beslissing over de voltrekking van uw huwelijk te nemen, te rekenen vanaf de huwelijksdatum.

Beslissing tot voltrekking van het huwelijk

Oordeelt de ambtenaar binnen die termijn dat aan alle voorwaarden om te trouwen is voldaan, dan zal hij het huwelijk voltrekken. Ofwel doet hij dat op de vooropgestelde huwelijksdatum, ofwel op een nieuwe, met beide kandidaat-partners afgesproken datum.

Geen antwoord binnen de termijn

Heeft de ambtenaar binnen die termijn geen (positieve of negatieve) beslissing genomen, dan is hij verplicht het huwelijk alsnog te voltrekken. Het huwelijk zal plaatsvinden op een nieuwe, met beide kandidaat-partners afgesproken datum.

Weigering tot voltrekking van het huwelijk

Oordeelt de ambtenaar voor het einde van de termijn dat de voorwaarden om te trouwen niet vervuld zijn, dan weigert hij de voltrekking van uw huwelijk.

Hij zal die beslissing schriftelijk moeten motiveren en aan u afgeven. De procureur des Konings krijgt een kopie van de beslissing.

Opgelet! Het is de ambtenaar die de beslissing neemt. Hij kan advies vragen aan de procureur, maar dat advies is niet bindend. Als minstens één van beide kandidaat-partners de Belgische nationaliteit niet heeft en geen wettig of een precair verblijf heeft in België, zal hij ook informatie opvragen bij de Dienst Vreemdelingenzaken².

Na ontvangst van de weigeringsbeslissing tot voltrekking kunt u binnen de maand een beroep tegen deze beslissing indienen bij de rechtbank van eerste aanleg. Voor die procedure kunt u het advies inwinnen van een specialist familierecht en moet u begeleid worden door een advocaat. De advocaat zal dan aan de rechtbank vragen om de voltrekking van uw huwelijk toe te kennen.

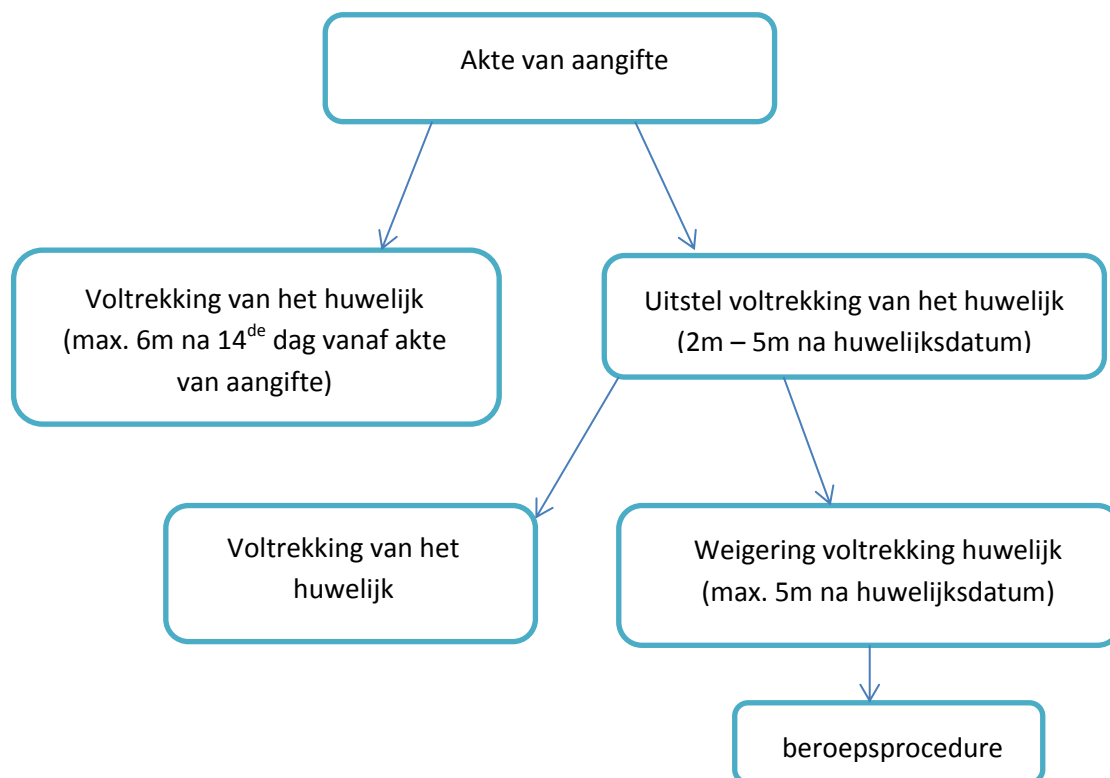
---

² Zie: www.dofi.fgov.be

Bent u het niet eens met de uitspraak van de rechtbank van eerste aanleg, dan kunt u een beroep indienen bij het hof van beroep. Ook de andere betrokken partijen (de procureur, of de ambtenaar) kunnen dat beroep indienen.

Samenvattend – Voltrekking van het huwelijk

3.2. Wat indien u in het buitenland getrouwd bent?

Indien u in het buitenland getrouwd bent en in België officieel bent ingeschreven, moet u de wijziging van uw burgerlijke staat doorgeven aan de ambtenaar van burgerlijke stand van de gemeente waar u woont. Hij zal vervolgens nagaan of hij uw buitenlands huwelijk al dan niet kan erkennen.

Daarvoor moet u uw buitenlandse huwelijksakte voorleggen aan de ambtenaar. Alvorens hij die akte kan erkennen, moet hij nagaan of alle voorwaarden vervuld zijn. Hij kan daartoe een onderzoek (laten) uitvoeren. Voor dat onderzoek is geen wettelijke termijn bepaald, waardoor hij u niet kan inlichten hoelang het zal duren.

Erkent de ambtenaar uw buitenlandse huwelijksakte, dan zal hij uw nieuwe burgerlijke staat invullen in het rijksregister. Hebt u de Belgische nationaliteit, dan kunt u ook vragen om uw buitenlandse huwelijksakte in de registers van de burgerlijke stand te laten overschrijven.

Erkent de ambtenaar uw buitenlandse huwelijksakte niet, dan verandert uw burgerlijke staat in België niet. Tegen die weigeringsbeslissing kunt u op elk ogenblik een beroep bij de rechtbank van eerste aanleg indienen. Voor die procedure moet u het advies inwinnen van een specialist

Internationaal Privaat Recht (IPR) en begeleid worden door een advocaat. De advocaat zal dan aan de rechtbank vragen om de huwelijksakte te erkennen.

Bent u het niet eens bent met de uitspraak van de rechtbank van eerste aanleg, dan kunt u een beroep indienen bij het hof van beroep. Ook de andere betrokken partijen (de procureur, of de ambtenaar) kunnen dat beroep indienen.

Opgelet! Alle buitenlandse akten en documenten moet gelegaliseerd en beëdigd vertaald zijn voor u ze voorlegt.

Voor meer informatie over de te ondernemen stappen als u in het buitenland gehuwd bent, kunt u de brochure *Familie zonder grenzen* van het Centrum raadplegen; u kunt ook het advies van een specialist in het vreemdelingen- en internationaal privaatrecht inwinnen.

3.3. Wettelijk samenwonen in België

Om een wettelijke samenwoning te kunnen registreren in België moet minstens één van u beiden in België ingeschreven zijn. Koppels met de Belgische nationaliteit, koppels die de Belgische nationaliteit niet hebben en koppels waarvan één van beide de Belgische nationaliteit heeft kunnen wettelijk samenwonen in België.

Om die procedure in België op te starten moeten u en uw partner een verklaring tot wettelijke samenwoning afleggen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand, waarbij u zegt dat u 'samenleeft'.

3.3.1. Waar kunt u een wettelijke samenwoning afsluiten?

Dat kan bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente of stad waar u en uw partner uw gemeenschappelijke woonplaats hebben.

De ambtenaar zal nagaan of u inderdaad een gemeenschappelijke woonplaats hebt en of u officieel bent ingeschreven. Indien u niet bent ingeschreven, zal de ambtenaar nagaan of u uw huidige verblijfplaats hebt in de gemeente.

Welke documenten?

De wet bepaalt niet welke documenten u moet voorleggen om een verklaring van wettelijke samenwoning af te leggen. De ambtenaar moet wel kunnen vaststellen of u en uw partner aan de voorwaarden voldoen om die verklaring te mogen afleggen (zie punt 2.2.).

Opgelet! Alle buitenlandse documenten moeten gelegaliseerd en beëdigd vertaald zijn voor u ze afgeeft aan de ambtenaar van burgerlijke stand.

Om te kunnen vaststellen of u een wettelijke samenwoning mag afleggen, zal de ambtenaar u vragen om minstens de volgende documenten neer te leggen:

De geboorteakte

U moet elk een voor eensluidend verklaard afschrift van uw geboorteakte voorleggen.

Als u in België geboren bent of uw buitenlandse geboorteakte in de Belgische registers is overgeschreven, kan de ambtenaar het voor eensluidend verklaard afschrift van uw geboorteakte zelf verzamelen.

Een bewijs van ongehuwde staat of van echtscheiding of nietigverklaring

Dat is een document waaruit uw ongehuwde staat blijkt: bijvoorbeeld een celibaatsakte, een echtscheidingsakte, een akte van nietigverklaring, of het bewijs dat u geen van beiden wettelijk samenwoont met iemand anders.

Een bewijs van officiële inschrijving in België en/of een bewijs van de huidige verblijfplaats

Op basis van een afschrift van uw inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen-, of wachtregister kan de ambtenaar vaststellen of u een gemeenschappelijke woonplaats hebt.

Woont u of uw partner in België zonder officiële inschrijving, dan moet u het bewijs leveren van uw huidige verblijfplaats. Dat betekent in de praktijk dat de ambtenaar opdracht geeft aan de wijkagent om verschillende onaangekondigde wooncontroles uit te voeren. Samen vormen die elementen het bewijs van de huidige verblijfplaats.

Opgelet! Bent u ingeschreven in het bevolkings- of vreemdelingenregister op het ogenblik van aangifte, dan vindt de ambtenaar de gegevens over uw ongehuwde staat en inschrijving in de registers in het uittreksel van uw register en voegt hij dat bij de aanvraag. Kan hij de nodige informatie niet uit de registers halen, dan kan hij altijd extra documenten opvragen.

Indien u niet ingeschreven bent in de Belgische registers moet u alle documenten zelf opvragen bij uw nationale overheid.

3.3.2. Afleggen van de verklaring

U legt de verklaring van wettelijke samenwoning af door een schriftelijk bewijs, het 'geschrift', af te geven aan de ambtenaar van de burgerlijke stand.

3.3.2.1. Het geschrift

Het geschrift dat u afgeeft aan de ambtenaar, moet de volgende gegevens bevatten:

- *de datum van de verklaring;*
- *uw namen, voornamen, plaats en datum van geboorte en handtekening, alsook die van uw partner;*
- *uw gemeenschappelijke woonplaats;*
- *de vermelding van de wil van u en uw partner dat u wettelijk wilt samenwonen;*
- *de vermelding dat u en uw partner op voorhand de artikelen 1475 tot 1479 van het Burgerlijk Wetboek hebben gelezen, die alle bepalingen over de wettelijke samenwoning uitleggen;*
- *hebben u en uw partner een notariële akte laten opstellen met bepalingen over uw samenwoning, dan moet u dit vermelden.*

3.3.2.2. Ontvangsbewijs

De ambtenaar geeft u en uw partner een ontvangsbewijs wanneer u het geschrift aan hem afgeeft.

Opgelet! Dat ontvangsbewijs vormt geen bewijs van het bestaan van uw wettelijke samenwoning.

3.3.3. Registratie van de verklaring

Als hij vaststelt dat u en uw partner aan alle wettelijke voorwaarden voldoen, vermeldt de ambtenaar de verklaring van de wettelijke samenwoning in het bevolkingsregister. Vanaf dat ogenblik is uw wettelijke samenwoning officieel.

3.3.4. Uitstel van de registratie

Heeft de ambtenaar twijfels over de intenties van minstens één van u beiden of over het al dan niet gedwongen karakter van uw wettelijke samenwoning, dan zal hij de melding in het register uitstellen en een onderzoek (laten) uitvoeren om na te gaan of u een schijnrelatie of een gedwongen relatie hebt.

3.3.4.1. Onderzoek

De ambtenaar zal de intenties van beide kandidaat-partners nagaan, zodat hij kan vaststellen of er een schijn- of gedwongen wettelijke samenwoning wordt afgelegd (zie punt 2.). Daarvoor kan hij een advies vragen aan de procureur des Konings.

Tijdens dat onderzoek worden de kandidaat-partners geïnterviewd door de ambtenaar en/of door de politie. Ze worden meestal niet samen geïnterviewd. Als ze dat willen, kan een tolk hen tijdens dat interview bijstaan. Bijstand van aan advocaat tijdens het interview is niet mogelijk.

Het onderzoek zelf heeft geen verdere gevolgen voor de kandidaat-partners.

Opgelet! Als één van beide kandidaat-partners geen wettig verblijf heeft in België en een bevel om het grondgebied te verlaten heeft ontvangen, voorziet de omzendbrief van 17 september 2013 dat u in kader van uw aanvraag tot wettelijk samenwonen beschermd bent tegen gedwongen verwijdering vanaf het ogenblik dat u het ontvangsbewijs hebt gekregen van de ambtenaar van burgerlijke stand. En dat tot:

- de dag van de beslissing tot weigering van de ambtenaar om melding te maken van uw wettelijke samenwoning;
- de dag na de melding van uw wettelijke samenwoning.

Die bescherming geldt niet voor de vreemdeling die:

- geacht wordt de openbare orde of nationale veiligheid te schaden;
- door de bevoegde minister, en na advies van de Commissie van Advies voor Vreemdelingen, geacht wordt de internationale betrekkingen van België of een lidstaat van het Schengenverdrag te kunnen schaden;

- gesignaleerd staat in het Schengen informatie systeem vanwege feiten van openbare orde of nationale veiligheid, of omdat hij een verwijderingsmaatregel met inreisverbod opgelegd heeft gekregen die noch opgeschorst noch ingetrokken is;
- werkt in het zwarte arbeidscircuit als werknemer of als zelfstandige;
- door andere lidstaten aan België is overgedragen om van het grondgebied van de Europese Unie te worden verwijderd;
- door België aan andere lidstaten is overgedragen in toepassing van internationale overeenkomsten of akkoorden;
- minder dan 10 jaar geleden op basis van een beslissing via een Koninklijk of Ministerieel Besluit tot terugwijzing of uitzetting België heeft moeten verlaten, waarbij dat KB of MB niet is opgeschorst of ingetrokken;
- een inreisverbod heeft dat niet opgeschort of opgeheven is;
- in het verleden al een weigeringsbeslissing tot voltrekking van een huwelijk of tot melding van een wettelijke samenwoning heeft ontvangen.

3.3.4.2. Termijn

De melding van de verklaring van wettelijke samenwoning kan uitgesteld worden tot maximaal twee maanden na de afgifte van het ontvangstbewijs aan de kandidaat-partners. De ambtenaar moet hen zonder verwijl schriftelijk van dat uitstel op de hoogte brengen.

Indien hij om advies werd gevraagd, kan de procureur die termijn verlengen met maximaal drie maanden. In dat geval zal hij de ambtenaar van burgerlijke stand inlichten, die op zijn beurt beide kandidaat-partners schriftelijk op de hoogte brengt.

Dat wil zeggen dat de melding van uw verklaring van wettelijke samenwoning met maximaal vijf maanden kan worden uitgesteld, te rekenen vanaf de afgifte van het ontvangstbewijs.

3.3.5. Beslissing

De ambtenaar is verplicht binnen twee (of vijf) maanden een beslissing te nemen over de melding van uw verklaring van wettelijke samenwoning, te rekenen vanaf de afgifte van het ontvangstbewijs.

3.3.5.1. Beslissing tot registratie

Oordeelt de ambtenaar van de burgerlijke stand binnen die termijn dat aan alle voorwaarden is voldaan, dan neemt hij de melding van de verklaring van wettelijke samenwoning op in de registers.

3.3.5.2. Geen antwoord binnen de termijn

Heeft de ambtenaar binnen die termijn geen (positieve of negatieve) beslissing genomen, dan is hij verplicht de melding van de verklaring van wettelijke samenwoning in de registers op te nemen.

3.3.5.3. Weigering van registratie

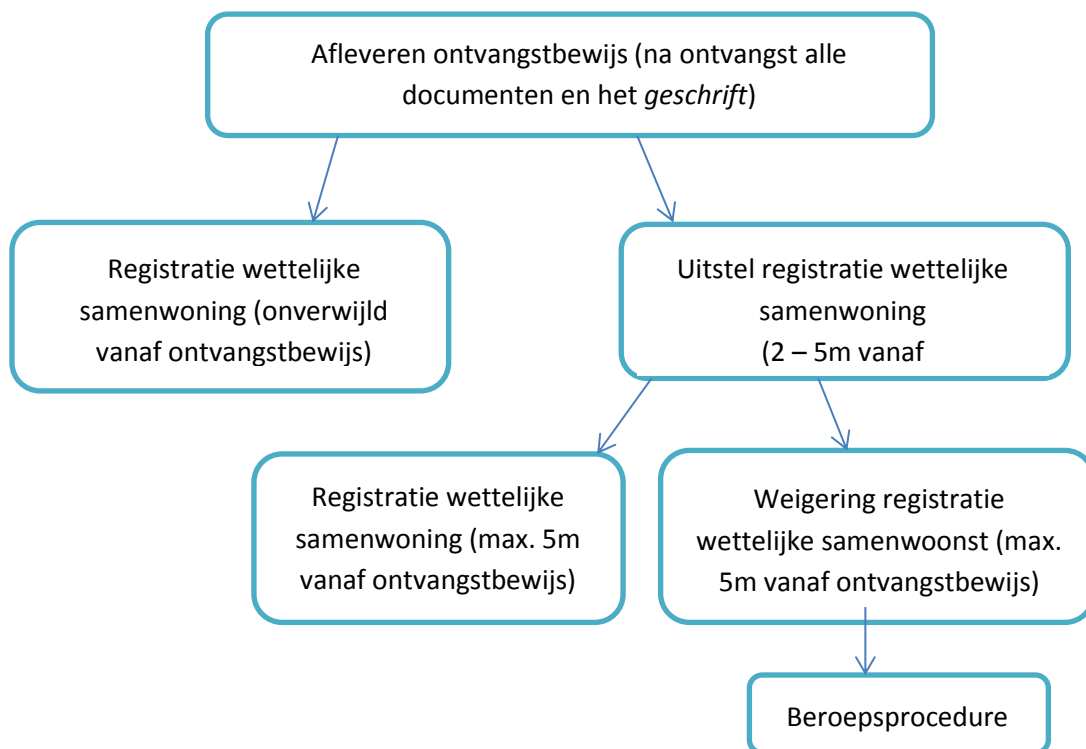
Oordeelt de ambtenaar van burgerlijke stand voor het einde van de termijn dat de voorwaarden om een wettelijke samenwoning af te sluiten niet vervuld zijn, dan weigert hij de melding van de verklaring van wettelijke samenwoning op te nemen in de registers.

Opgelet! Het is de ambtenaar die de beslissing neemt. Hij kan advies vragen aan de procureur, maar dat advies is niet bindend. Als minstens één van beide kandidaat-partners de Belgische nationaliteit niet heeft en geen wettig of een precair verblijf in België heeft, zal hij ook informatie opvragen bij de Dienst Vreemdelingenzaken.

Na ontvangst van de weigeringsbeslissing kunt u binnen de maand een beroep indienen bij de rechtbank van eerste aanleg. Voor die procedure kunt u het advies inwinnen van een specialist familierecht en begeleid worden door een advocaat. De advocaat zal dan aan de rechtbank vragen om de melding van de verklaring van wettelijke samenwoning te laten uitvoeren.

Bent u het niet eens met de uitspraak in beroep van de rechtbank van eerste aanleg, dan kunt u een beroep indienen bij het hof van beroep. Ook de andere betrokken partijen (de procureur, of de ambtenaar) kunnen dat beroep indienen.

Samenvattend – Registratie van wettelijke samenwoning

4. Gevolgen van het verbod op schijn- en gedwongen partnerschappen

4.1. Strafbaarheid van (het afsluiten van) schijn- en gedwongen partnerschappen

Een schijn- of gedwongen huwelijk en een schijn- of gedwongen wettelijke samenwoning zijn strafrechtelijke inbreuken. Wie die daden (probeert te) stellen kan strafrechtelijk vervolgd en bestraft worden. Ook iemand die (een) kandidaat-partner(s) dwingt dit soort partnerschap aan te gaan, wordt strafrechtelijk vervolgd en bestraft. De straf bestaat uit een gevangenisstraf en een geldboete.

De mogelijke straffen zijn verschillend naargelang drie verschillende situaties:

- (1) Algemene straffen voor de kandidaat-partners:
  - a. een gevangenisstraf van 1 maand tot 3 jaar en een geldboete van 50 tot 500 euro als het schijnpartnerschap is afgesloten.
  - b. een gevangenisstraf van 15 dagen tot 1 jaar en een geldboete van 26 tot 250 euro bij poging tot afsluiting van een schijnpartnerschap.
- (2) De straffen worden verhoogd voor de kandidaat-partners als hun een som geld is aangeboden of ze die hebben ontvangen:
  - a. een gevangenisstraf van 2 maanden tot 4 jaar en een geldboete van 100 tot 2.500 euro als de geldsom is ontvangen om het schijnpartnerschap aan te gaan
  - b. een gevangenisstraf van 1 maand tot 2 jaar en een geldboete van 50 tot 1.250 euro als de geldsom hen is aangeboden om het schijnpartnerschap aan te gaan.
- (3) De straffen worden nog verhoogd voor wie geweld of bedreigingen gebruikt om anderen tot die daden aan te zetten:
  - a. een gevangenisstraf van 3 maanden tot 5 jaar en geldboete van 250 tot 5.000 euro voor iedereen die via geweld of bedreiging iemand verplicht een schijnpartnerschap af te sluiten.
  - b. een gevangenisstraf van 2 maanden tot 3 jaar en geldboete van 125 tot 2.500 euro voor iedereen die via geweld of bedreiging iemand probeert te verplichten een schijnpartnerschap af te sluiten.

4.2. De nietigverklaring van het huwelijk of de wettelijke samenwoning

Als **na** de voltrekking van het huwelijk of **na** de registratie van de melding van de wettelijke samenwoning blijkt dat het onder andere om een schijn- of gedwongen partnerschap gaat, kan een nietigverklaring aangevraagd worden.

Nietigverklaring betekent dat het huwelijk of de wettelijke samenwoning niet meer bestaat en nooit bestaan heeft. Alle zaken die in dat partnerschap werden vastgelegd of eruit voortkwamen houden op te bestaan. Het gaat bijvoorbeeld om de erfenisregels.

Daarnaast verliest de buitenlandse partner het verblijfsrecht dat hij kreeg naar aanleiding van het huwelijk of de wettelijke samenwoning en wordt zijn verblijfstitel ingetrokken. De wet van 15 december 1980 voorziet dat wie om die reden zijn verblijfsrecht verliest een inreisverbod (een verbod van toegang tot het grondgebied van de Europese Unie) voor vijf jaar krijgt.

De gevolgen van de nietigverklaring gelden niet voor de partner die te goeder trouw was. Zo zal die zich toch nog kunnen beroepen op de vastgelegde erfenisregeling.

Tot slot behouden de kinderen hun afstammingsband met hun ouders.

4.2.1. Wie kan de nietigverklaring aanvragen?

Tegen een schijn- of gedwongen partnerschap kan de nietigverklaring aangevraagd worden door de echtgenoten zelf, door iedereen die er belang bij heeft en door het Openbaar Ministerie. Dat wil zeggen dat ook de ambtenaar van de burgerlijke stand de nietigverklaring kan aanvragen.

4.2.2. Hoe verloopt de procedure tot nietigverklaring?

U moet een aanvraag tot nietigverklaring indienen bij de rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement waar één van u beiden woont.

Zijn de betrokken partijen het niet eens met de uitspraak van de rechtbank van eerste aanleg, dan kan een beroep ingediend worden bij het hof van beroep van het bevoegde arrondissement. De betrokken partijen kunnen de partners zelf zijn, de procureur, de ambtenaar of nog andere personen.

Opgelet! Voor deze procedure is het raadzaam u te laten bijstaan door een advocaat.